

»Det skal italesættes. De siger det ikke selv«

Af Hanne Høgild, teologisk medarbejder i Konfirmandcenteret og FUV

Når konfirmander skal møde evangeliet og få en erfaring af, at det har relevans for deres eget liv, er det afgørende, at de bliver taget dialogisk ved hånden. Som underviser er du brobyggeren, der ved at pege på konkrete eksempler leder konfirmanderne på vej til deres egne erkendelser. Brobygning foregår via dialog.

I Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation § 8 står der, at konfirmationsforberedelsens mål skal nås ved at bygge bro mellem konfirmandernes livsverden og evangeliet. Den paragraf er afgørende i præstens fagdidaktiske tilrettelæggelse af konfirma-

tionsforberedelsen, idet den holder os fast på, at det ikke er tilstrækkeligt at lære konfirmanderne om den kristne tros elementære indhold. Der skal gennemtænkes en didaktik, hvor det teologiske indhold både formidles som en viden, men samtidig skal det sættes i forbindelse med de unges eget liv, så de oplever og erfarer, at evangeliet er nærværende og vedkommende i deres 13-15årige tilværelse. Men hvordan bygger man sådan en bro, der forbinder evangeliet med konfirmandernes liv? Det valgte jeg at undersøge, da jeg i efteråret 2021 skulle færdiggøre en master i læreprocesser. Jeg gik på opdagelse i en helt almindelig konfirmationsforberedelse i deres arbejde med Påskedugen.

»De bibelske fortællinger fungerer som rene narrativer for dem, og uformidlet ser de ingen sammenhæng til deres eget liv.«

Præsten som dialogisk brobygger

I mine observationer og interviews med konfirmanderne blev det tydeligt for mig, at de ikke af sig selv ser en sammenhæng mellem evangeliet og deres eget liv. De bibelske fortællinger fungerer som rene narrativer for dem, og uformidlet ser de ingen sammenhæng til deres eget liv. Umiddelbart ser konfirmanderne ikke, at de kan spejle deres egne mørke erfaringer i langfredags mørke og fortvivlelse, ligesom de heller ikke får øje på, at påskemorgen også kan være et håb for dem. Som præsten, jeg talte med sagde »Det skal italesættes. De siger det ikke selv.«

Det var bemærkelsesværdigt at iagttage og høre, hvor desorienterede konfirmanderne var i de sammenhænge, hvor de skulle opleve Påskedugen på egen hånd. Til gengæld opstod der forundring og genkendelse i de situationer, hvor præsten eller jeg gik i dialog med konfirmanderne om indholdet. I en samtale med nogle konfirmandpiger om Påskedugens mørke og lys talte vi bl.a. om det gode og det svære i vores eget liv, og en af pigerne sagde »Hvis ens forældre er sure på en, så er det sådan: Bliver de nogensinde gode igen? Men så kommer man frem til lyset [påskeliljerne], og så bliver de søde igen. Og så bliver man sur igen, og så bliver man sød igen. Hver dag ...« I dette eksempel blev det vores dialog, der fik pigen til at sætte ord på en hverdagserfaring med humørsvingninger og forældrekonflikter, der præger hendes livsverden som teenager. Påskedugen formidlede dermed evangeliets budskab om, at mørket overvindes af lyset helt konkret i hendes liv, da vi sammen satte ord på billederne og vores erfaringsverden.

»Konfirmanderne gav udtryk for, at de »bedre kan forestille sig«, hvordan påskens drama må have været for Jesus og disciplene, fordi evangeliets narrativ formidles via billeder.«

Billeder styrker forestillingsevnen

Et andet element, der blev tydeligt for mig i min undersøgelse, er betydningen af den visuelle formidling af påsken – altså at påskens dage ikke blot bliver fortalt eller læst op for konfirmanderne, men at der bliver sat billeder på begivenhederne. Konfirmanderne gav udtryk for, at de »bedre kan forestille sig«, hvordan påskens drama må have været for Jesus og disciplene, fordi evangeliets narrativ formidles via billeder.

Når man vil forbinde evangeliet til konfirmandernes livsverden, hører det med, at man overvejer, hvilke arbejdsmetoder der kan bidrage til det. Konfirmanderne lever i forvejen i en billedverden og er dygtige til at ”læse” visuelle udtryk, så formidling via billeder er én af de metodiske veje, man kan gå. Men billeder kan heller ikke stå uformidlet, hvis man som præst har en særlig hensigt med de billeder, man anvender. På Påskedugen er langfredagsvejen afbilledet som en asfaltvej med midterstriber. Det er den netop for at forbinde Jesu langfredag til vores egne langfredagserfaringer, men for de konfirmander jeg talte med, blev asfalten for forstyrrende i forhold til deres ret konkrete afkodning. De kunne slet ikke forlige sig med, at der jo ikke fandtes asfalt på Jesu tid, og igen blev dialogen omkring billedet anledning til at koble evangelium og livsverden sammen, men det var ikke sket af sig selv. Billeder er én af metoderne, der kan bruges til at række ud mod konfirmandernes livsverden, men ikke den eneste. Også kroppen har betydning.

»Det tyder derfor på, at kropslig inddragelse i mødet med påsken, gør evangeliet mere levende for konfirmanderne.«

Kroppen levendegør

Påskedugen skal opleves med kroppen ved, at man går rundt på den i sit eget tempo. I lighed med, at billederne aktiverer konfirmandernes indlevelsesevne, sker der noget tilsvarende, når kroppen inddrages. To konfirmander gav udtryk for, at det kropslige engagement gjorde, at »man husker det bedre«, og »man kan sådan forestille sig det ... hvordan de [Jesus og disciplene] må

have haft det.« Det tyder derfor på, at kropslig inddragelse i mødet med påsken, gør evangeliet mere levende for konfirmanderne. Den erfaring ligger også i forlængelse af hjerneforsker Kjeld Fredens' teori om læring, idet han argumenterer for, at kognition ikke udelukkende kan tilskrives hjernen, men udgøres af et samspil mellem hjerne, krop og omverden.

Tilbage hos konfirmanderne fik de til opgave at tælle, hvor mange skridt de gik på den mørke vej og skrive tallet ned på et ark. Det viste sig, at den konfirmand jeg talte med, slet ikke forstod formålet med opgaven, før vi sammen talte os frem til, hvad det kunne betyde. Jeg spurgte hende om, hvornår hun syntes, at tiden kunne føles lang, og hun svarede, at det var, når hun kedede sig eller var ked af det og alene. Hun syntes, at selv om vejen var lang, var det rart, at hun kunne se påskeliljerne henne for enden.

»Jeg vil tænke på de blomster, næste gang jeg er ked af det. Det er sådan håbagtigt.« Den erkendelse var hun nok ikke kommet frem til på egen hånd og viser, at det er afgørende at gå i dialog med konfirmanderne og guide dem til at se den sammenhæng, man som præst havde i tankerne.

Med den ret konkrete tænkemåde konfirmander stadig har, når de går i 7. klasse, er det afgørende at hjælpe dem på vej til at se de sammenhænge, der er mellem evangeliet og deres eget liv, for de får ikke nødvendigvis selv øje på det. At bygge bro mellem livsverden og evangelium handler for mig at se om, at konfirmanderne får en oplevelse af, at det ikke blot er tekster fra en svunden tid, men at det er fortællinger, der siger noget sandt om deres eget liv, som de kan spejle sig i og vende tilbage til livet igennem. Men broen mellem konfirmanderne og evangeliet bygger ikke sig selv. Den bygges derimod af dialog og gode eksempler, de kan genkende.

Gode redskaber til at skabe brobygning:

- Fortæl konfirmanderne, at evangeliet handler om menneskelivet, og vis dem hvordan
- Forklar og peg på konkrete eksempler og erfaringer fra konfirmandernes eget liv, så du hele tiden sætter ord på sammenhængen mellem livsverden og evangelium
- Stil spørgsmål til konfirmanderne. Spørgsmål åbner og skaber refleksion
- Husk, at dialog er en ligeværdig samtale mellem to mennesker, der sammen er nysgerrige og går på opdagelse

Fakta

Påskedugen er en 22 m lang og 1 m bred voksdug lavet i slidstærk vinyl, så man kan gå på den. Dugen er en billedlig kollage af de fortællinger, der udgør påskens narrativ fra palmesøndag over skærtorsdag til langfredag og påskemorgen.